

MĀTES UN BĒRNA VESELĪBA

2008. gadā turpinājās pozitīva tendence dzemdības un abortus raksturojošos statistiskajos rādītājos. Pozitīvi, ka 2008. gadā mātes mirstības un zīdaiņu mirstības rādītāji nedaudz samazinājās, lai gan tie joprojām vērtējami kā augsti.

Jāatzīmē, ka šajā nodaļā atspoguļotie dati var atšķirties no iepriekš publicētajiem, jo 2008.gadā informācija par dzemdībām, jaundzimušajiem balstās uz Jaundzimušo reģistra datiem.

Dzemdību skaits pieaudzis par 735 gadījumiem (23834 pret 23099 2007. gadā).

Mākslīgo abortu rādītājs ievērojami samazinājies – 435 uz 1000 dzīvi dzimušiem pret 508 uz 1000 dzīvi dzimušiem 2007. gadā. Samazinājušies arī mākslīgie aborti uz 1000 sievietēm reproduktīvajā vecumā (15-49 gadi) – 17,8 pret 20,2 2007. gadā. Mākslīgo abortu skaits turpina samazināties, ne tikai Latvijā, bet arī pārējās Baltijas valstīs. Lietuvā 2007. gadā novēroja viszemāko mākslīgo abortu rādītāju uz 1000 dzīvi dzimušiem – 297, tad sekoja Latvija – 508 un Igaunija – 564.

Kopējais mākslīgo abortu īpatsvars ir 69,8% (72,5% 2007.gadā) no visiem abortiem. Arī legālo abortu īpatsvars 2008. gadā bija ievērojami samazinājies – par 2,8 procentu punktiem (68,4% pret 71,2 2007. gadā).

Ambulatoro iestāžu statistikas dati liecina, ka grūtniecības uzskaitē reģistrētas 2,3% pusaudzes (2,4% 2007. gadā), šis rādītājs praktiski nemainās. 2008. gadā bijušas 4 dzemdētājas līdz 14 gadu vecumam un 513 no 15 līdz 17 gadiem, kas ir attiecīgi 0,01% un 2,2% no visām dzemdētājām.

Pēc pēdējiem pieejamajiem statistikas datiem valstu salīdzinājumā, redzams, ka 2007. gadā Latvijā bija 8,6% jaundzimušo mātes līdz 20 gadiem, Lietuvā – 7,5%, Igaunijā – 7,4%, savukārt Ziemeļvalstīs vidēji 2%.

Perinatālā mirstība saglabājas iepriekšējā gada līmenī – 9,2 pret 9,4 no 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušiem 2007. gadā, jo kopā perinatālajā periodā mirušo jaundzimušo skaits praktiski nav mainījies – 222 pret 219 gadījumiem.

Kā pozitīvu faktu var minēt, ka palielinās bērnu īpatsvars, kuri ilglaicīgāk tiek **baroti ar krūti**. Līdz 6 mēnešiem mātes pienu saņēmuši par 3,1 procentu punktiem vairāk jaundzimušo nekā 2007. gadā (48,9% - 2008.gadā; 45,8% - 2007. gadā), līdz 3 mēnešiem ar mātes pienu baroto bērnu īpatsvars ir palielinājies par 2,1 procentu punktu (73,5% - 2008. gadā; 71,4% - 2007. gadā), kā arī par 0,7 procentu punktiem palielinājies to bērnu īpatsvars, kuri baroti ar mātes pienu līdz gada vecumam (18,9% - 2008. gadā pret 18,2% - 2007. gadā). Pieaudzis arī to zīdaiņu īpatsvars, kuri ēdināti ar krūti līdz 6 nedēļām. Lai saglabātos pieauguma tendence to bērnu īpatsvarā, kuri ilglaicīgāk tiek baroti ar mātes pienu, nepieciešams turpināt darbu pie zīdīšanas veicināšanas pasākumu izstrādes un to īstenošanas sabiedrībā, jo kā zināms zīdīšanas veicināšana ir viens no efektīvākajiem pasākumiem, lai uzlabotu bērnu veselību, kā arī tai ir būtiska ietekme uz mātes veselību.

Bērnu (0-17) saslimstībai **ar infekcijas un parazitārām slimībām** ir mainīgs raksturs. 2008. gadā vērojams pieaugums atsevišķām slimībām: difterijai (2,7 gadījumi uz 100 000 apskatītiem bērniem 2008. gadā pret 1,4 gadījumi – 2007. gadā), ērcu encefalītam (4,1 pret 3,6 – 2007. gadā), kā arī akūtām zarnu infekcijām (1435,7 pret 1130,5 – 2007. gadā).

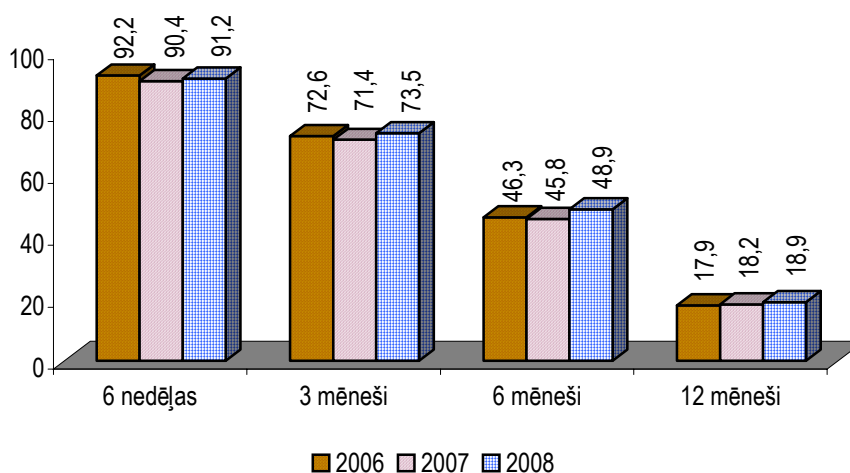
1. tabula

Daži reproduktīvo veselību raksturojošie rādītāji

	Mākslīgo abortu skaits uz 1000 dzīvi dzimušiem	Mākslīgo abortu skaits uz 1000 sievietēm 15-49 gadu vecumā	Apauglotība uz 1000 sievietēm 15-49 gadu vecumā	Dzemdību skaits	Ārpusdzemdes grūtniecību skaits uz 1000 dzīvi dzimušiem
1999	933	29,7	70,8	19 276	35,2
2000	854	29,1	72,7	20 194	34,3
2001	796	26,5	68,5	19 555	31,3
2002	734	24,8	66,8	19 955	26,7
2003	691	24,5	68,4	20 886	27,1
2004	674	23,2	65,7	20 256	25,7
2005	594	21,6	66,4	21 417	26,9
2006	530	20,0	66,0	22 197	23,0
2007	508	20,2	67,8	23 099	22,8
2008	435	17,8	67,1	23 834	20,7

1. attēls

Zīdaiņu barošana ar krūti

2. tabula

Bērnu (3-14 gadi) un pusaudžu (15-17 gadi) veselības stāvoklis

	Gads	Sadalījums veselības grupās. %			Profilaktisko apskašu rezultāti (no 1000 apskatītiem)				
		I grupa	II grupa	III grupa	pazemināta dzirde	pavājināta redze	valodas traucējumi	skolioze	stājas traucējumi
Bērni (3-14)	2006	56,7	39,1	4,2	4,6	97,4	39,6	33,8	130,8
	2007	57,2	38,9	3,9	4,9	98,1	41,0	36,1	132,8
	2008	57,8	38,4	3,8	5,0	99,8	43,1	38,0	131,4
Pusaudži (15-17)	2006	59,3	36,7	4,0	3,6	117,0	5,8	55,1	131,8
	2007	59,7	36,7	3,6	3,8	117,0	6,9	54,9	126,7
	2008	59,0	37,4	3,6	4,4	122,8	7,7	61,7	136,3

3. tabula

Daži bērnu saslimstības rādītāji
uz 100 000 bērniem (0-17 gadi)

	2005	2006*	2007*	2008
Visu formu aktīva tuberkuloze	19,6	21,8	17,1	15,2
Sifiliss	3,8	1,9	1,2	0,7
Difterija	1,8	1,2	1,4	2,4
Meningokoku infekcija	2,9	1,4	3,7	2,7
Ērču encefalīts	3,8	4,1	3,6	4,1
Laimas slimība	13,1	16,7	9,4	8,7
Akūts vīrushepatīts B	3,4	3,3	3,1	1,2
Akūts vīrushepatīts C	2,3	2,6	1,7	1,7
Akūtas zarnu infekcijas	1050,2	1384,6	1130,5	1435,7